

2. Єрмоленко В. Українська національна ідентичність: філософський аспект. Київ : КМ Академія, 2020. 304 с.
3. Сковорода Г. Повна академічна збірка творів / за ред. Л. Ушкалова; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди [та ін.]. Едмонтон; Торонто : Вид-во Канад. ін-ту укр. студій; Харків : Майдан, 2011. 1398 с.
4. Костомаров М. Книги биття українського народу. Історія України від найдавніших часів до сьогодення. Збірник документів і матеріалів : навчальний посібник / за заг. ред. : А. П. Коцура, Н. В. Терес Київ-Чернівці : Книги-XXI, 2008. С. 315–323.
5. Яворницький Д. І. Історія запорізьких козаків : у 3 т. Львів : Світ, 1990–1992. 1340 с.



**БУРЯК Анжеліка Артурівна,**  
курсант Військового інституту  
Київського національного університету  
імені Тараса Шевченка

*Науковий керівник:*

**ВОРОБІОВА Ганна Юрївна,**  
викладач кафедри військової  
журналістики Військового інституту  
Київського національного університету  
імені Тараса Шевченка, кандидат  
політичних наук

## **РОЛЬ МЕДІА ТА СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У ФОРМУВАННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ**

У сучасному світі соціальні мережі та медіа стали невід'ємною частиною нашого життя та мають значний вплив на сприйняття інформації й формування особистості. Виступаючи універсальними платформами для навчання, професійної діяльності та комунікації, вони водночас перетворилися на інструмент стратегічного впливу на суспільну думку всіх вікових категорій. Специфіка контенту та підходи до його подачі варіюються залежно від цільової аудиторії, що дозволяє досягати максимального маніпулятивного ефекту.

Наочним прикладом такої деструктивної діяльності є стратегія Російської Федерації, спрямована на спробу стерти українську ідентичність. Російська пропаганда активно використовує соціальні платформи для маніпулювання історією та національними почуттями українців [1]. Для впливу на дитячу аудиторію використовуються короткометражні анімаційні проекти, у яких

через гротескні образи здійснюється відкрита дискредитація українських традицій та історії. Яскраві візуальні стимули в таких продуктах покликані утримувати увагу дитини, штучно знижуючи поріг її критичного сприйняття. Робота з підлітками та молоддю зосереджена в соціальних мережах, де через серіали, музику, комп'ютерні ігри та тренди транслюються викривлені історичні наративи та знецінюється національна спадщина. Крім того, пропаганда інтегрується в освітньо-наукову сферу через маніпулятивні підручники та навчальні платформи. Для людей середнього віку пріоритетними методами впливу є експлуатація економічних страхів і поширення дезінформації в цифрових та традиційних медіа, тоді як для старшого покоління основним каналом трансляції проросійських фейків залишаються телебачення та радіомовлення.

Такі системні впливи становлять пряму загрозу національній безпеці, оскільки ідентичність є фундаментом самоусвідомлення особистості. Вона визначає місце людини в суспільстві та формує відчуття приналежності до спільноти, що дозволяє соціуму зберігати консолідацію в кризові періоди. У контексті гібридної війни українська ідентичність виконує роль «колективного імунітету», що сприяє розпізнаванню ворожих наративів і стимулює розвиток критичного мислення.

Боротьба за збереження національного самоусвідомлення має ґрунтуватися на засадах глибокого розуміння історії, цінності мови та культури, а не на примусових методах. Пріоритетними напрямками є розвиток критичного мислення та медіаграмотності, впровадження якісної освіти, курсів і програм на безоплатних засадах, а також активне використання телебачення та радіо для поширення національного контенту й охоплення максимальної кількості людей.

Національна ідентичність є ключовим чинником стійкості суспільства, що об'єднує історичну пам'ять, громадянську свідомість та досвід колективного спротиву. Її формування в сучасних умовах є динамічним процесом, який забезпечує спадкоємність поколінь і зміцнює державність. Збереження ідентичності – це не лише питання культури, а й умова виживання нації: без неї втрачаються ціннісні орієнтири, а отже, і підґрунтя для існування суверенної України.

#### Список використаних джерел

1. Бровко К. А. Актуалізація української національної ідентичності в медіалінгвістичному сегменті глобального інформаційного простору. *Філологічний ракурс* : науковий збірник. 2024. Вип. 14. С. 12-25. URL: [https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/52545/1/K\\_Brovko\\_AUNIMLSGIP\\_FRGP.pdf](https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/52545/1/K_Brovko_AUNIMLSGIP_FRGP.pdf).
2. Індекс медіаграмотності українців за 2024 рік. *Детектор медіа*. 2025. 6 травня. URL: <https://detector.media/infospace/article/240621/2025-05-06-indeks-mediagramotnosti-ukraintsiv-za-2024-rik/> (дата звернення: 9.02.2026).

